

SIKKELKORAALZWAM

Clavulinopsis corniculata

(foto Marijke Nauta / Buiten-beeld)

S96

Beschermingsstatus

Rode lijstcategorieën

Beschermingsstatus

Habitatrichtlijnsoort

Vogelrichtlijnsoort

Belangrijke leefgebieden

Korte soortbeschrijving

Soortkenmerken

Het vruchtlichaam van de Sikkelkoraalzwam is vanaf een stam enkel- of meervoudig vertakt en mondt uit in stompe, geweiachtig gevorkte uiteinden. De zwam wordt amper 2 tot 5 cm hoog maar is opvallend geel gekleurd. De steel is glad.

Biotoopvereisten

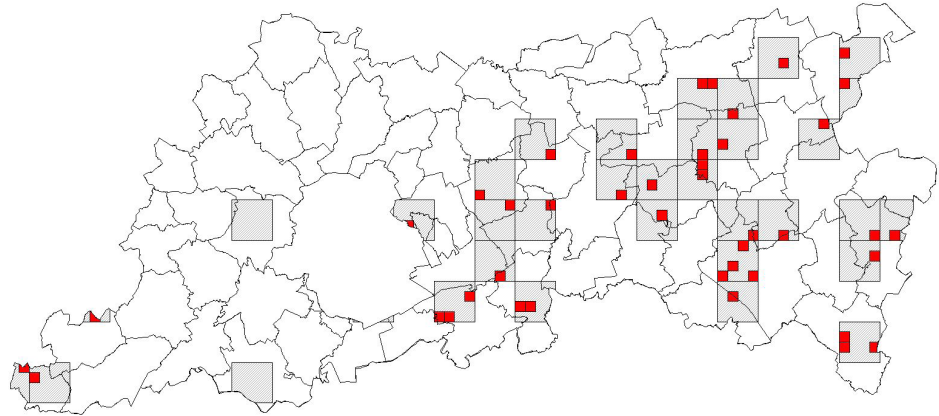
De Sikkelkoraalzwam leeft saprotroof op de grond tussen gras en mos in onbemeste schrale wei- en hooilanden, op bermen en dijken (stabiele, schrale graslanden met aanzienlijke natuurwaarden: glanshaverhooilanden, kamgrasweiden en kalkgraslanden). Hij haalt zijn voedingsstoffen uit het dood materiaal waarop hij groeit.

Voorkomen in de provincie Vlaams-Brabant

Regionale verspreiding

De Sikkelkoraalzwam komt voor in de Zandleem- en de Leemstreek. Het is een zeldzame verschijning in Vlaams-Brabant en komt enkel verspreid en beperkt voor op specifieke locaties in het centraal en oostelijk deel van de provincie, evenals in het uiterste westen aansluitend op de provincie Oost-Vlaanderen.

Inventarisatieonderzoeken

- Het projectvoorstel 'Aanzet tot atlasproject voor de macrofungi in Vlaams-Brabant en uitwerking van atlasproject in een deel van de provincie' werd in 2001 goedgekeurd door BRAKONA. Het project brengt de paddenstoelen van Vlaams-Brabant in kaart met behulp van vrijwilligers ondersteund door een professionele medewerker van Natuurpunt Studie. In het kader van dit project werd een paddenstoelendatabank ontworpen. Verder is het ook bedoeling van dit project om een aanzet te geven tot een verspreidingsatlas van de macrofungi in heel Vlaams-Brabant.
- De Zelfstandige Werkgroep voor Amateur Mycologen (ZWAM) voert inventarisaties uit in de regio Leuven.
- De Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring (KAMK) voert jaarlijks enkele inventarisaties uit in Vlaams-Brabant.
- Regionale paddenstoelwerkgroepen van Natuurpunt voeren inventarisaties uit in de provincie: Zwammenwerkgroep Zuidwest-Brabant (regio Halle), Paddenstoelenwerkgroep Zemst (regio Zemst), Paddenstoelenwerkgroep Zwamvlok (regio Liedekerke), Team Landen (regio Landen), Paddenstoelenwerkgroep Velpe-mene.

Knel- en aandachtspunten

- Door het verdwijnen en verstoren van oude graslanden (o.a. door vergraving) zijn veel groeiplaatsen van Sikkelkoraalzwam verdwenen. Achterstallig beheer is vaak de oorzaak van de degradatie van veel groeiplekken.
- Toevoer van voedingsstoffen vanuit het landbouwgebied leidt op veel plaatsen tot vermessing en resulteert in voedselaanrijking van de bodem en verruiging van de vegetatie.

Overzicht maatregelen

H4.5. - H6.9. Maaien

S96.1. Schraal graslandbeheer

S96.2. Bemesting

Landschaps- en habitatgerichte maatregelen

H4.5. - H6.9. Maaien

Een gefaseerd maai-beheer, waarbij delen van de vegetatie niet jaarlijks worden gemaaid, is ongunstig omdat de vegetatie hierdoor verruigt. Dit maakt een regelmatig en jaarlijks weerkerend maai-beheer noodzakelijk.

Soortgerichte maatregelen

S96.1. Schraal graslandbeheer

Een actief beheer in de vorm van maaien en afvoeren (één maaisnede, na 15 september), periodiek plaggen of beweiden is noodzakelijk. De frequentie van deze ingrepen is sterk afhankelijk van de voedselrijkdom van de bodem. Eventueel kan er in de plaats van het maaien een korte begrazing met een hoge veedichtheid plaatsvinden, op hetzelfde tijdstip. In deze situatie mag niet begrast worden gedurende het groeiseizoen (tot 15 september).

S96.2. Bemesting

Matige bemesting: een stikstofgift tot maximaal 25 kg zuivere stikstof per hectare per jaar, via incidenteel (niet jaarlijks) toedienen van stalmest.

Financierings- en ondersteuningmogelijkheden

Algemeen

- Ondersteuning gemeentelijk natuurbeleid
- Subsidie voor de aankoop van natuurgebieden
- Landschapsteam

Soortgericht

- Bijzonder natuurbeschermingsproject

Habitatgericht

- Beheerovereenkomst verminderde bemesting voor een betere waterkwaliteit
- Beheerovereenkomst soortenrijke graslanden en akkers

Lopende initiatieven

geen

Opvolgings- en evaluatiemogelijkheden

Tellen van vruchtlichamen

Op (potentiële) groeiplaatsen wordt in de late herfst (oktober - november) uitgekeken naar de aanwezigheid van vruchtlichamen. Drie bezoeken per seizoen zijn noodzakelijk om een volledig beeld van de aantallen te verkrijgen.

Referenties & verdere informatie

Publicaties

- Arnolds E., Kuyper T.W. & Noordeloos M.E., red. (1995). Overzicht van de paddenstoelen in Nederland. Nederlandse mycologische vereniging. 871 p.
- Arnolds, E. & Kuyper T.W. (1996). Bedreigde en kwetsbare paddenstoelen in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst. Nederlandse Mycologische Vereniging. Mededeling no. 590 van het Biologisch Station Wijster, 38 p. + bijlage 53 p.
- Steeman (2003). Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant. 2001-2003. BRAKONA Jaarboek. 50-55.
- Koster, A. (1993). Vademecum wilde planten. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek i.s.m. Stichting Leefmilieu. Wageningen, Antwerpen. 272 p.
- Steeman (2003). Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant. 2001-2003. BRAKONA Jaarboek. 50-55.
- Steeman, R. & Polfliet, T. (2003). Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant. Verslag werkjaar 2002. Rapport Natuurpunt Studie 2003/3. 98 p.
- Steeman, R. & Polfliet, T. (2004). Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant. Verslag werkjaar 2003. Rapport Natuurpunt Studie 2004/3. 117 p.

- Steeman, R. (2006). Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant. Verslag werkjaar 2005. Rapport Natuurpunt Studie 2006/2. 129 p.
- Steeman R., Monnens J., Langendries R., Walley R., Buelens G. & De Pauw S. (2006). Paddenstoelen in de regio Leuven, verspreiding en ecologie (1981-2004). Een uitgave van Natuurpunt Studie. Mechelen. 432 p. ill.
- Steeman, R. (2007). Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant. Verslag werkjaar 2006. Rapport Natuurpunt Studie 2007/5. 159 p.
- Steeman, R. (2008). Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant. Verslag werkjaar 2007. Rapport Natuurpunt Studie 2008/6. 178 p.
- Steeman, R. (2009). Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant. Verslag werkjaar 2008. Rapport Natuurpunt Studie 2009/13. 72p.
- Vincent, L., Verbeke, W., Van Belle, J., De Cock, V., Verlinde, R., Reheul, D., Zwaenepoel, A., Van Den Berghe, J. & Lievens, F. (2006). Technisch vademecum grasland : harmonisch park- en groenbeheer. Afdeling Bos en Groen. Brussel. Belgium. 291 p.
- Walley R. & Verbeken, A. (1999). Een gedocumenteerde Rode Lijst van enkele groepen paddenstoelen (macrofungi) van Vlaanderen. Mededelingen van het Instituut voor Natuurbehoud.

Websites

- www.inbo.be
- www.jnm.be
- www.kamk.be
- www.natuurpunt.be
- www.soortenbank.nl
- www.waarnemingen.be

Folders

- Natuurpunt Studie. Paddenstoelen zoeken in Vlaanderen, een aanmoediging voor beginners. www.natuurpunt.be/nl/biodiversiteit/paddenstoelen/paddestoelen-zoeken-in-vlaanderen-een-aanmoediging_431.aspx.
- 60 gemakkelijk herkenbare soorten www.natuurpunt.be/uploads/biodiversiteit/paddenstoelen/documenten/pag_292_60soorten.pdf.
- Paddenstoelen.flits (digitale nieuwsbrief Natuurpunt) www.natuurpunt.be/mijnnatuurpunt/default.aspx.

Advies

- Koninklijke Vlaamse Mycologen Vereniging (KVMV)
- Plantenwerkgroep JNM
- Paddenstoelenwerkgroep Natuurpunt
- Paddenstoelenwerkgroep Zemst
- Paddenstoelenwerkgroep Velpe-Mene
- Paddenstoelenwerkgroep Landen-Zoutleeuw
- Hagelandse Amateurwerkgroep voor Mycologie (HAM)
- Paddenstoelenwerkgroep Zuidwest-Brabant
- Paddenstoelenwerkgroep Scherpenheuvel-Zichem

